

Förordning om visering för tredjelandsmedborgare

Utrikesdepartementet

2006-11-27

Dokumentbeteckning

KOM(2006)0084

Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav.

Sammanfattning

Kommissionen presenterade den 13 juli 2006 ett förslag om ändring i rådets förordning (EG) nr 539/2001 (viseringsförordningen) och dess bilagor. Förslaget innebär att ändringar görs i nuvarande viseringsförordning där två förteckningar över tredjeländer ingår. Den ena förteckningen gäller tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna. Den andra gäller tredjeländer vars medborgare slipper dessa krav. Ändringarna handlar bl.a. om att förordningen skall uppfylla kriterier som gäller olaglig invandring, allmän ordning och säkerhet. Dessutom handlar ändringen om flytt av ett land mellan de två förteckningarna. Kommissionen föreslår att viseringsplikt införs för bolivianska medborgare. Kommissionen har även föreslagit att införa viseringsfrihet för medborgare i Antigua och Barbuda, Bahamas, Barbados, Mauritius, Saint Kitts och Nevis samt Seychellerna. De föreslagna ändringarna i viseringsförordningen innebär också en ändring i ordningen för flyktingar och statslösa så att dessa personer automatiskt undantas från viseringskrav när de är bosatta i en medlemsstat. För att minska de administrativa hindren inom EU föreslår kommissionen att införa automatisk viseringsfrihet för skolelever bosatta i en medlemsstat, när de åker på organiserade skolresor. Kommissionen föreslår även att lägga till en ny möjlighet till viseringsbefrielse för personer som reser i samband med lokal gränstrafik i syfte att underlätta för gränsboende att passera medlemsstaternas yttre landgränser. Därutöver innehåller förslaget bestämmelser som avser en tydligare uppdelning i kategorier av särskilda

pass, vilka enligt svenskt språkbruk är diplomat- och tjänstepass. Sverige anser att förslaget är bra och ligger i linje med den svenska synen på EU:s viseringspolitik.

2006/07:FPM16

1 Förslaget

1.1 Innehåll

1.1.1 Bakgrund

Det är grundläggande för Schengensamarbetet att Schengenländerna har gemensamma regler och rutiner för tredjelandsmedborgares inresa, eftersom en person som rest in i ett Schengenland kan röra sig fritt inom hela Schengenområdet. Ända sedan Schengenkonventionen trädde i kraft har Schengenländerna haft gemensamma regler om vilka länders medborgare som måste ha visering för att få resa in i Schengenområdet. Den senaste versionen av reglerna antog rådet i form av en förordning år 2001, den s.k. viseringsförordningen. Förordningen innehåller två listor, en över de länder vars medborgare behöver visering och en över de länder vars medborgare inte behöver visering för inresa i Schengenområdet. Rådet uppdaterar regelbundet förordningen då man av olika skäl beslutar att flytta ett land från en lista till en annan. Enligt förordningen sker bedömningen av varje land utifrån kriterier kopplade till bland annat olaglig invandring, allmän ordning och säkerhet samt EU:s utrikespolitiska förbindelser. Vid Europeiska rådet i Sevilla i juni 2002 underströks behovet av att se över bilagorna till viseringsförordningen. En första översyn gjordes i form av förordning (EG) nr 453/2003, som innebar att Ecuador flyttades från viseringsförordningens bilaga II till bilaga I, och därmed gjordes medborgare i Ecuador viseringspliktiga. Kommissionen har gjort en ny översyn år 2006. Inför denna översyn samlade kommissionen in uppgifter från medlemsstaterna, för att kontrollera att de nuvarande bilagorna till viseringsförordningen nr 539/2001 fortfarande uppfyller förordningens kriterier.

1.1.2 Innehåll

Efter analysen av de olika uppgifterna som inkommit under kommissionens översyn har kommissionen dragit följande slutsatser. För det första påvisar uppgifterna ett *intensivt och ihållande migrationstryck från Bolivia*. Antalet avvisningar vid de yttre gränserna är högt och utvisningar har konstaterats i flera medlemsstater. Kommissionen finner det motiverat enligt kriterierna i skäl 5 i rådets förordning nr 539/2001 att *viseringsplikt införs för medborgare från Bolivia* och att därför föreslå att Bolivia flyttas från förordningens bilaga II till bilaga I. För det andra konstaterar kommissionen att viseringsskyldigheten för medborgarna i vissa tredje länder inte underbyggs av statistik eller andra uppgifter som bekräftar att länderna i fråga utgör en risk enligt kriterierna i skäl 5 i viseringsförordningen, särskilt

kriterierna om olaglig invandring och allmän ordning. Därför föreslås att viseringingsfrihet införs för medborgare i *Antigua och Barbuda, Bahamas, Barbados, Mauritius, Saint Kitts och Nevis samt Seychellerna*. För det tredje vill kommissionen få till stånd en ändring av en situation som strider mot artikel 62.2 b i EG-fördraget och viseringsförordningen, som antagits på grundval av den artikeln i fördraget. Förteckningen över de tredje länderna i fråga skall otvivelaktigt vara uttömmande och omfatta samtliga tredjelandsmedborgare. Vissa kategorier av personer, som inte är EU-medborgare, återfinns emellertid varken i bilaga I eller bilaga II till förordning (EG) nr 539/2001. Det rör sig dels om personer vilkas medborgarskap bestäms av en anknytning till brittiska utomeuropeiska territorier (*British Nationals Overseas*), dels personer som i varierande grad är "brittiska", men som inte betraktas som medborgare i Förenade kungariket i den mening som avses i gemenskapsrätten. Medlemsstaterna hanterar denna "lucka" i viseringsförordningen på olika sätt: vissa kräver visering av dessa personer och andra inte. För att komma tillrätta med denna otillfredsställande situation föreslår kommissionen att dessa kategorier av personer skall placeras antingen i bilaga I eller II för att göra förteckningarna uttömmande. Kommissionen föreslår att de s.k. *British Nationals Overseas (BNO)* placeras i bilaga II. Kommissionen föreslår omvänt att placera *British Overseas Territories Citizens (BOTC)*, *British Overseas Citizens (BOC)*, *British Subjects* och *British Protected Persons (BPP)* i bilaga I. Enligt artikel 4.1 i förordning (EG) nr 539/2001 får medlemsstaterna föreskriva undantag från viseringskravet för "innehavare av diplomatpass, tjänstepass och andra officiella pass" medan bilaga 2 till de gemensamma konsulära anvisningarna avser "innehavare av diplomat- eller tjänstepass eller passersedlar". I handboken om handlingar i vilka en visering kan införas hänvisas till tre kategorier: diplomatpass, officiella pass och särskilda pass. Skillnaderna i uppdelningen av passkategorier i olika instrument skapar oklarhet och kan leda till praktiska svårigheter vid tillämpningen av viseringsskyldighet eller viseringsundantag på olika typer av pass. För att lösa dessa problem och klargöra frågan föreslår kommissionen *en tydligare uppdelning i tre kategorier av pass (diplomatpass, tjänstepass eller officiella pass samt särskilda pass)*. Det är syftet med artikel 1.2 i förslaget. Utvidgningen av EU med tio nya medlemsstater 2004 ledde paradoxalt nog till att möjligheten till viseringsbefrielse minskade, eftersom förordningen inte föreskriver någon viseringsbefrielse för konventionsflyktingar och statslösa personer som är bosatta i en medlemsstat som ännu inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut. Kommissionen föreslår därför att man till artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 539/2001 lägger till en *automatisk viseringsbefrielse för konventionsflyktingar och statslösa personer* som är bosatta i en medlemsstat. I likhet med konventionsflyktingar och statslösa personer kan skolelever som bor i en medlemsstat som ännu inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut inte undantas från viseringsskyldighet. För att så långt som möjligt minska de administrativa hindren för att organisera skolresor inom EU föreslår kommissionen att i artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 539/2001 inför *automatisk viseringsbefrielse för skolelever bosatta i*

en medlemsstat, när de åker på organiserade skolresor. Vidare föreslår kommissionen att lägga till en ny möjlighet till *viseringsbefrielse för personer som reser i samband med lokal gränstrafik*. Av skäl som hänger samman med den rättsliga grunden kan ett sådant fall av viseringsbefrielse inte ingå i förordningen om lokal gränstrafik. Däremot kan den läggas till artikel 1.2 i viseringsförordningen, som i sin nuvarande lydelse inte omfattar någon sådan situation. Vidare föreslås att lägga till en möjlighet till undantag från viseringsskyldighet för medlemmar i väpnade styrkor som reser på uppdrag av NATO eller Partnerskap för fred med en hänvisning till den viseringsbefrielse som följer av konventionerna inom ramen för NATO och Partnerskap för fred.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget innehåller bestämmelser som berör undantag från kravet på visering respektive skyldighet att inneha visering. I svensk rätt regleras detta i utlänningsförordningen. Ändringar i utlänningsförordningen är en fråga som ligger inom regeringens ansvarsområde.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget torde inte ha någon betydelse ur finansiell synpunkt för statsbudgeten i Sverige.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Ändringarna i viseringsförordningen är ett led i den harmoniserade viseringspolitiken. Sverige stödjer de föreslagna ändringarna/tilläggen i förordningen. Sverige kan acceptera att viseringsplikt införs för medborgare från Bolivia och att viseringsfrihet införs för medborgare i Antigua och Barbuda, Bahamas, Barbados, Mauritius, Saint Kitts och Nevis samt Seychellema.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

En beslutande majoritet av medlemsstaterna vill införa viseringsplikt för medborgare i Bolivia, mot bakgrund av det ihållande migrationstrycket. Även i fråga om övriga delar av förslaget stödjer en majoritet av medlemsstaterna de av kommissionen föreslagna ändringarna/tilläggen.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2006/07:FPM16

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte gått på remiss till svenska intressenter. Regelbundet informationsutbyte med berörda svenska instanser förekommer.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ett beslut förväntas under det finländska ordförandeskapet hösten 2006, under förutsättning att Europaparlamentet yttrat sig.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har angivit den rättsliga grunden till artikel 62.2 b i i EG-fördraget. Detta innebär att beslut fattas i rådet med kvalificerad majoritet efter det att rådet har hört Europaparlamentet.

3.3 Fackuttryck/termer

-